

Mouwrik Waardenburg

AANNEMERSBEDRIJF - WEGENBOUW

Jaarrapportage 2016 CO₂-prestatieladder

Mouwrik Waardenburg b.v.

Steenweg 63
4181 AK WAARDENBURG

tel. 0031 418 654 620

fax 0031 418 654 629

www.mouwrik.nl

Opgesteld d.d.: **Januari 2017**

Revisie: **000**

Opgesteld door

Voor akkoord:

Naam: **Dhr. R. Loenen**

d.d. **18-01-2017**

Naam: **Dhr. C. Hakkert**

d.d. **18-01-2017**

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
1. Beleid en Visie.....	3
2. Organisatie.....	4
2.1 Rapporterende Organisatie.....	4
2.2 Verantwoordelijke personen.	4
2.3 Organisatiegrenzen.	4
2.4 ISO 14064.....	5
3. CO ₂ productie	6
3.1 Grondslag van de analyse.....	6
3.2 Gerapporteerde periode.....	6
3.3 Scope 1: directe CO ₂ -emissies	6
3.4 Scope 2: indirecte CO ₂ -emissies	6
3.5 Scope 3: Indirecte overige CO ₂ -emissies	6
3.6 Mogelijke onnauwkeurigheden bij het meten	7
3.7 Betrokkenheid van medewerkers.....	7
4. Reductiedoelstellingen.....	8
4.1 Algemene opmerkingen.....	8
4.2 Kwalitatief beschreven doelstellingen	8
5. Vooruitblik jaar 2017	9
Bijlage 1:.. CO ₂ -productie 2016; Overzicht	10
Totaaloverzicht	10
Scope 1 emissies:.....	12
Scope 2 emissies.....	12

1. BELEID EN VISIE

De markt waarin Mouwrik Waardenburg B.V. zich bevindt is volop in beweging.

Diverse trends zijn de afgelopen jaren zichtbaar geworden en zullen zich in de toekomst ook voortzetten. Overheden die zoekende zijn naar hun eigen functie binnen het bouwproces, toenemende clustering van bedrijven, afvalstoffen en afvalstoffenverwerkers, turn-key en design & construct, complexere regelgeving op allerlei gebied, personeelsschaarste, allemaal zaken welke zowel kansen als bedreigingen met zich meebrengen voor het bedrijf.

Om van deze kansen te kunnen profiteren en om de bedreigingen het hoofd te kunnen bieden is Mouwrik Waardenburg B.V. zelf ook continue in beweging om de plaats die zij inneemt in de markt te verdedigen en waar mogelijk uit te breiden.

Het toekomstbeeld van Mouwrik Waardenburg B.V. laat een zelfstandige onderneming zien, die zich als hoofdaannemer in de markt profileert. Een onderneming die bouwt op kwaliteit en vertrouwen en met deze basis een grote onderhandse markt bedient. Naast het traditionele wegebouwbedrijf is het ook in staat projecten op turn-key basis uit te voeren en heeft het enkele specialiteiten in huis waardoor het naast een uitvoerende rol ook een adviserende en ontwerpende rol krijgt.

Om deze situatie te bereiken zijn er voor de komende jaren enkele duidelijke doelen waarop het beleid dient te worden afgestemd:

Het personeelsbestand behoeft veel aandacht. Actiepunten zijn het realiseren van verjonging en het opleiden en motiveren van werknemers tot 'kartrekkers'.

Mouwrik Waardenburg B.V. dient het digitale tijdperk te betreden, zowel voor wat betreft het teken- en uitzetwerk als het benutten van de mogelijkheden van internet.

Het structureren en bewaken van taakverdelingen en verantwoordelijkheden.

De acquisitieactiviteiten opvoeren om de onderhandse markt te vergroten.

Verbreden van het dienstenpakket waarin advisering en ontwerp een rol gaat spelen.

Het bouwen van een organisatie die staat als een huis.

Eén van de bedrijfsdoelstellingen van Mouwrik Waardenburg B.V. is het waarborgen van de kwaliteit, veiligheid, gezondheid en milieu ten opzichte van onze medewerkers en derden en omvang en milieuactiviteiten ten behoeve van producten en diensten volgens ISO 9001:2008, VCA** 2008/5.1, ISO 14001:2004, BRL 7000 normeringen, wet- en regelgeving en richtlijn en de CO₂-prestatieladder.

De borging van de vermelde normeringen, richtlijn en wet- en regelgeving is vastgelegd in het KAM systeem van Mouwrik Waardenburg B.V.

Ons beleid is erop gericht om persoonlijk letsel, materiële- en milieuschade zoveel mogelijk te voorkomen en afbreukrisico ten aanzien van bedrijfscontinuïteit te beheersen. Dit aan de hand van een inventarisatie en evaluatie van in ons bedrijf voorkomende gevaren en risico's, met inachtneming van geldende wetten, normen en richtlijnen. Ook de stand der techniek, gewijzigde gezondheid- of milieu-inzichten kunnen aanleiding zijn om ons KAM-beleid aan te scherpen.

Verliezen door ongevallen en milieu-incidenten kunnen worden beheerst door goed management en een actieve betrokkenheid van allen, dus leidinggevend en overige werknemers tezamen. Wij beschouwen deze twee punten, waarin op het gebied van KAM essentiële onderdelen als instructie, overleg en toezicht zijn verweven, dan ook als prioriteiten in onze bedrijfsvoering.

Door terugkoppeling van de opgedane ervaringen streven wij naar voortdurende verbetering van zowel het ziekteverzuim als het aantal ongevallen in een mate die in de noot onderaan deze pagina is aangegeven.

Om continuïteit van de bedrijfsactiviteiten te kunnen garanderen en een groei te kunnen bewerkstelligen is het noodzakelijk dat actief de tevredenheid van de klanten wordt gemeten en wordt geëvalueerd en dat bij het uitvoeren van opdrachten telkens wordt uitgegaan van de wensen van de klanten.

Speciale aandacht gaat uit naar de begeleiding van zieke werknemers. Vooral het begeleiden van langdurig zieken d.m.v. re integratieplannen, het aanbieden van aangepaste arbeid of het werken op basis van arbeidstherapie dient optimaal te worden verzorgd en maximaal te worden uitgediept.

Ziekte is niet tegen te houden en ondanks de nodige preventieve maatregelen ook nooit helemaal te voorkomen. Het is echter wel mogelijk om de instroom op bovenstaande wijze te minimaliseren (ongevallen buiten werktijd nagelaten) hetgeen voor alle betrokken partijen toe te juichen is.

De voor leidinggevend benodigde bevoegdheden zijn impliciet verweven in hun functies.

Al onze medewerkers zullen voortdurend gewezen worden op het belang van het KAM zorg systeem

Toeleveranciers en onderaannemers van Mouwrik Waardenburg B.V. zijn een belangrijke schakel en medeverantwoordelijk voor het eindresultaat op onder andere het milieubeleid. De werkzaamheden bij of door onderaannemers en toeleveranciers dienen daarom dan ook aantoonbaar te voldoen aan de door Mouwrik Waardenburg B.V. gestelde eisen. Alleen op deze manier kan het proces gewaarborgd blijven.

KAM-coördinator	:	C. Hakkert
Directielid KAM-systeem	:	R. Hein

2. ORGANISATIE

2.1 Rapporterende Organisatie.

Mouwrik Waardenburg B.V. verzamelt en verwerkt tenminste per kwartaal de benodigde gegevens die nodig zijn voor de CO₂-inventarisatie. Elk half jaar worden de gegevens verwerkt in een CO₂-rapportage. De resultaten worden gepubliceerd op de website van Mouwrik Waardenburg B.V.

2.2 Verantwoordelijke personen.

De financiële administratie is primair verantwoordelijk voor de ordentelijke verzameling en verwerking van de verbruiken. Dit gebeurt met name op basis van de inkoop.

De berekening van de CO₂-emissies, zijn gebaseerd op de geformuleerde conversiefactoren uit het handboek "CO₂-prestatieladder" versie 3.0 van het SKAO.

Deze registraties worden in 2016 ook uitgesplitst naar verbruiken gerelateerd naar de bedrijfslocatie in Waardenburg en naar projecten. Voor projecten met een CO₂-gunningsvoordeel wordt een aparte registratie bijgehouden. Er zijn in 2016 echter geen projecten geweest waarbij sprake was van gunningsvoordeel op basis van certificatie op niveau 3 van de CO₂-prestatieladder.

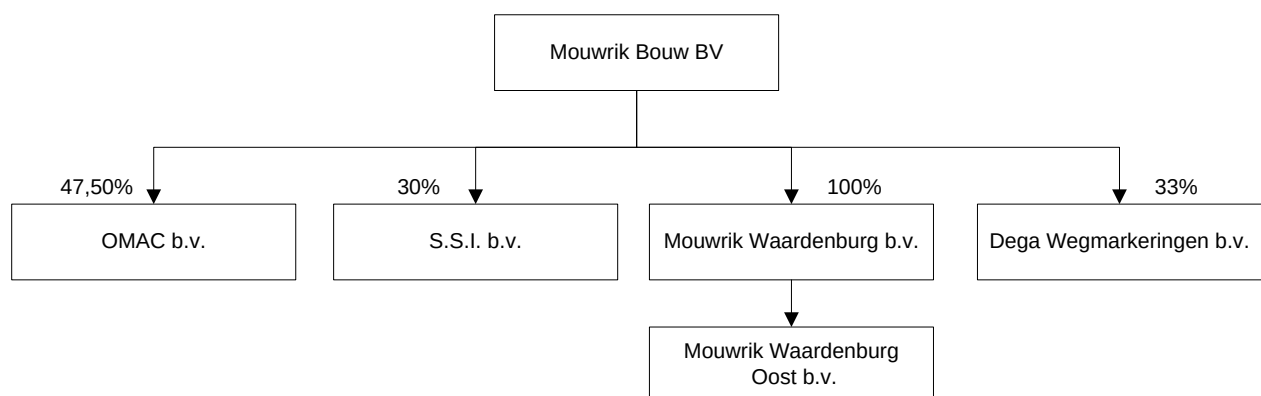
De diverse verbruiken worden ingevoerd in het daarvoor beschikbare Excel werkblad. De KAM-afdeling is verantwoordelijk voor het juist inrichten van de conversiefactoren zodat de uitkomsten (CO₂-uitstoot) voldoen aan de in de ladder opgestelde eisen. Van projecten met een CO₂ gunningsvoordeel wordt een aparte registratie van CO₂-emissies bijgehouden.

Aan de hand van de uitkomsten zal ieder half jaar in de voortgangsrapportage vooral zichtbaar worden gemaakt wat de huidige stand van zaken is, welke mogelijke onnauwkeurigheden er in de cijfers zitten met een toelichting en zal er worden vooruit gekeken naar het komende half jaar.

De voortgangsrapportage zal worden besproken met de directie van Mouwrik Waardenburg B.V. De directie en in persoon de directievertegenwoordiger KAM, dhr. C. Hakker is ook verantwoordelijk voor de effectuering en uitvoering van afgesproken acties.

2.3 Organisatiegrenzen.

Hieronder zijn weergegeven de concernrelaties waar Mouwrik Waardenburg B.V. onderdeel van uitmaakt.

Alle drie de zusterorganisaties van Mouwrik Waardenburg B.V. maken onderdeel uit van de leverancierslijst van Mouwrik Waardenburg B.V.. Zowel OMAC (12%) alsook Dega Wegmarkeringen (0,9%) en SSI (0,9%) vallen ook binnen die leveranciers die verantwoordelijk zijn voor 80% van inkoop.

Toch blijven de organisatiegrenzen van de te certificeren organisatie beperkt tot uitsluitend Mouwrik Waardenburg B.V. en worden de grenzen niet verruimd naar Mouwrik Bouw B.V. Hieronder is kort weergegeven waarom deze bedrijven niet binnen de organisatorische grenzen van Mouwrik Waardenburg B.V. vallen.

OMAC b.v.: OMAC b.v. is reeds enige jaren gecertificeerd voor de CO₂-prestatieladder en is momenteel op trede 5. Mouwrik Waardenburg B.V. oefent geen invloed uit op de CO₂-prestatie van OMAC b.v.

S.S.I. b.v.: Mouwrik Waardenburg B.V. kan geen invloed uitoefenen op de CO₂-prestatie van S.S.I. b.v.

Dega Wegmarkeringen b.v.: Mouwrik Waardenburg B.V. kan geen invloed uitoefenen op de CO₂-prestatie van S.S.I. b.v.

2.4 ISO 14064

Deze voortgangsrapportage is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen volgens de NEN/ISO 14064.

3. CO₂ PRODUCTIE

3.1 Grondslag van de analyse

De analyse van de CO₂-productie is gebaseerd op de beschreven scope-indeling van de SKAO Handboek CO₂-prestatieladder versie 3.0.

Alle gemaakte formats voor het verzamelen en verwerken van gegevens leiden ertoe dat per scope project- en kantoor gerelateerd informatie kan worden gegeven over de vorderingen.

Validatie en verificatie van de CO₂-productie zoals in deze rapportage is weergegeven, door een extern erkend verificatiebureau, heeft niet plaatsgevonden.

3.2 Gerapporteerde periode

De in deze rapportage vermelde voortgang heeft betrekking op het jaar 2016. Het jaar 2013 is gebruikt als referentiejaar. 2013 is als basisjaar gebruikt aangezien in dit jaar werd besloten om de CO₂-reductie op te pakken en de CO₂-prestatieladder te gaan beklimmen. 2013 is het eerste jaar waarvan de volledige hoeveelheid aan CO₂-productie werd berekend op basis van een volledige set registraties. In 2016 werd een totaal aan 970,12 Ton aan CO₂ uitgestoten door Mouwrik Waardenburg B.V. Hiermee behoort Mouwrik Waardenburg B.V. tot de kleine bedrijven voor leveringen en werken.

3.3 Scope 1: directe CO₂-emissies

Scope 1 bevat gegevens die direct betrekking hebben op de uitvoering van de werkzaamheden door Mouwrik Waardenburg B.V. Hierbij valt dan te denken aan verbruik van gas, brandstof van personenauto's en overige bedrijfsvoertuigen. Maar ook de door Mouwrik Waardenburg verbruikte brandstoffen voor materieel en equipment op projecten maken hier onderdeel van uit.

De genoemde personenauto's betreffen de auto's van de zaak voor uitvoering van de functie uitvoerder, projectleider en directie, maar ook voor het vervoer van medewerkers van en naar projecten. Verbruiken bestaan hier dan met name uit diesel. Bij de verdeling van de CO₂-belasting over de vestiging of de projecten dan worden het grootste deel van deze brandstofkosten gemaakt ten behoeve van de projecten. Hierbij hebben wij een verdeelsleutel gemaakt 80-20%. In de komende jaren zullen registraties zo worden ingericht dat deze ook nauwkeuriger en apart worden geregistreerd.

Voor wat betreft het materieel en equipment op projecten bestaat de scope 1 emissie naast diesel ook uit smeerolie en propaan.

Een samenvatting met grafische weergave van scope 1 emissies is opgenomen als bijlage van deze rapportage.

3.4 Scope 2: indirecte CO₂-emissies

Scope 2 bevat gegevens die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van het bedrijf, maar niet direct gerelateerd zijn aan de productie / projecten. Hierin onderscheid zich:

- Het elektriciteitsverbruik;
- Zakelijke kilometers met privé auto's;
- Vlieguren.

Bij Mouwrik Waardenburg onderscheid zich dan alleen het elektriciteitsverbruik. Aangezien er geen zakelijke kilometers met een privéauto zijn vergoed en er voor zakelijke doeleinden geen vlieguren werden gemaakt door medewerkers van of namens Mouwrik Waardenburg.

Een samenvatting met grafische weergave van scope 2 emissies is opgenomen als bijlage van deze rapportage.

3.5 Scope 3: Indirecte overige CO₂-emissies

Mouwrik Waardenburg B.V. heeft als ambitie de CO₂-prestatieladder te implementeren op niveau 3. Daarmee hebben wij nog geen aandacht besteed aan de inventarisatie van scope 3 emissies.

Scope 3 emissies bevat eveneens emissies die wel noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de bedrijfsactiviteiten, maar ook weer niet direct gerelateerd zijn aan de projecten. Hierin onderscheiden wij:

- Afvalstromen
- Het brandstofverbruik van onderaannemers en ingehuurd medewerkers
- Waterverbruik
- Kilometers woon- werkverkeer.
- Verbruiken (elektriciteit en brandstof voor ingehuurd equipment, indien gehuurd inclusief brandstof / elektro)

3.6 Mogelijke onnauwkeurigheden bij het meten

De grootste onnauwkeurigheid kan zitten in de aanlevering van de gegevens van toeleveranciers. Getracht wordt hier zoveel mogelijk controle op te leggen door ook waar mogelijk een eigen registratie bij te houden.

Om onderscheid te maken in brandstofverbruik gerelateerd aan reizen naar de vestiging en brandstof voor reizen naar projecten is een afname gedaan van 20% tegenover 80% naar projecten.

Er is voor wat betreft het groene gas gerekend met de conversiefactor voor grijs gas.

Er is voor wat betreft de conversiefactoren voor groene stroom gerekend met 0 gram/kW. Voor de groene stroom heeft Mouwrik Waardenburg een Groen-certificaat opgevraagd.

Op projecten wordt de elektriciteit voor de "keet" nog wel eens betrokken van een omliggende voorziening. Hier is dan geen aparte meter op aangesloten. Deze verbruiken zijn dan ook in deze analyse niet meegenomen.

De conversiefactor van acetyleen is niet opgenomen op de lijst met conversiefactoren zoals deze te vinden is op www.co2emissiefactoren.nl. Er is getracht de meest recente conversiefactor van acetyleen te achterhalen, echter is dit niet gelukt. Hierdoor is gerekend met de oude conversiefactor, namelijk 3145 gr. CO₂ / kg. Gezien het feit dat er in 2016 een zeer geringe hoeveelheid acetyleen werd verbruikt, te weten 14 liter, zal het rekenen met de oude conversiefactor een verschil maken wat te verwaarlozen is.

Op projecten werd voorheen door ingehuurd materieel de inhuur afgesproken incl. brandstof. In 2016 is er door gehuurd materieel ongeveer hetzelfde getankt op de projecten als het voorgaande jaar. Het feit dat er geen reductie heeft plaatsgevonden in 2016 t.o.v. 2015 heeft hoofdzakelijk te maken met het gestegen aantal gereden kilometers. Hoewel er per liter meer kilometers gemaakt zijn in 2016 dan in 2015, is de CO₂ uitstoot niet gedaald.

3.7 Betrokkenheid van medewerkers

Onze medewerkers worden periodiek in toolboxmeetings en/of uitgegeven informatie op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. Na publicatie van de CO₂-prestatie op de website kunnen zij die natuurlijk ook raadplegen.

Bij realisatie van geformuleerde doelstellingen zal, waar van toepassing, worden gevraagd actief mee te denken en actie te ondernemen om doelstellingen te bewerkstelligen.

In de managementreview 2016 werden ook de doelstellingen in relatie tot de CO₂-prestatieladder meegenomen.

4. REDUCTIEDOELSTELLINGEN

4.1 Algemene opmerkingen

Bij de formulering van de reductiedoelstellingen is getracht deze zo realistisch mogelijk te formuleren, met in acht neming van een zo groot mogelijke praktische haalbaarheid.

Door middel van de halfjaarlijkse voortgangsrapportages zal de doelstelling in combinatie met de praktische haalbaarheid worden getoetst en worden toegelicht.

4.2 Kwalitatief beschreven doelstellingen

In de energieanalyse 2016-2017 is beschreven welke concrete doelstellingen door Mouwrik Waardenburg zijn opgesteld voor de periode 2013 – 2020. Naar aanleiding van de resultaten van het basisjaar 2013 zijn deze doelstellingen geformuleerd en is de voortgang over 2016 geëvalueerd.

De doelstellingen luiden als volgt:

- een reductie van de CO₂-productie door activiteiten van Mouwrik Waardenburg b.v. te realiseren tot 20% in 2020 (t.o.v. 2013 en gerelateerd aan de omzet)
- Deze reductie onderverdeeld in 12% in de periode van 2014-2017 en de laatste 8% in de periode van 2018-2020.
- Voorgenoemde reductie doelstelling zal voor 90% worden gerealiseerd uit de scope 1 emissies en voor 10% uit de scope 2 emissies.
- De reductie voor 2016 zal voor 80% worden gerealiseerd door besparingen op brandstofverbruik door het vervangingsbeleid van de bedrijfsvoertuigen en materieel en voor de overige 20% op elektriciteitsverbruik.

Om deze doelstelling te kunnen realiseren zal aandacht worden besteed aan, danwel onderzoek worden gedaan naar:

Omschrijving	Startdatum	Verantwoordelijk
Het vervangingsbeleid voor voertuigen, materieel en equipment verder uitwerken en implementeren. Deze actie werd in 2014 gestart en loopt door in 2017	Jan 2014	Dhr. C. Hakkert
Inkopen van groene stroom Dit werd in 2014 volledig gerealiseerd voor de bedrijfslocatie in Waardenburg.	Juni 2014	Dhr. C. Hakkert
Onderzoek naar toepassen van LED verlichting op de bedrijfslocatie Met de inkoop van groene stroom tegen een emissiefactor "0" heeft dit geen meerwaarde meer en zal dat niet op korte termijn actief worden opgepakt.	Sept 2014	Dhr. C. Hakkert
Introductie van het Nieuwe Rijden In jan. 2015 werd door de medewerkers van Mouwrik Waardenburg een cursus gevolgd. In 2016 zal gemonitord worden en zal hierop worden bijgestuurd	Juli 2014	Dhr. C. Hakkert
Introductie van het Nieuwe Draaien Er is sinds 2016 meer aandacht voor het nieuwe draaien. Ook investeringen in materieel staan in dit teken. Zo zijn er twee kranen aangekocht met een Tier4 motor.	Juli 2016	Dhr. C. Hakkert
Deelname aan "de duurzameleverancier.nl" Dit wordt gecontinueerd in 2017	Jan 2014	Dhr. C. Hakkert

5. VOORUITBLIK JAAR 2017

Het jaar 2017 zal in het teken staan van het verder ontwikkelen en implementeren van de keteninitiatieven en analyses. Hierbij zal ook worden gekeken naar verdere afstemming van de CO₂-prestatieladder binnen het huidige milieubeleid van Mouwrik Waardenburg. Het milieumanagementsysteem biedt een goed kader om ook de CO₂-prestatieladder verder te ontwikkelen en de doelstellingen te realiseren.

Op een aantal onderdelen van de CO₂-prestatieladder zal er in 2017 in het bijzonder aandacht zijn voor:

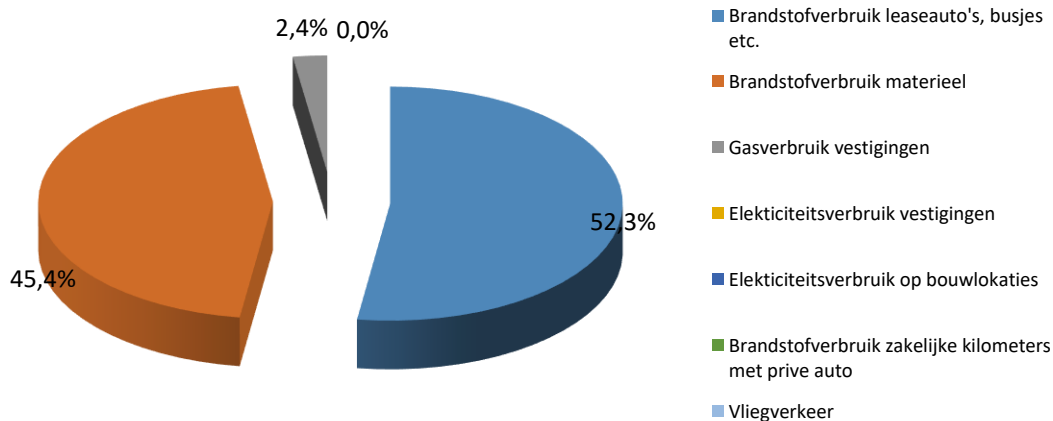
- Deelname aan en implementatie van keten- en sectorinitiatieven
 - o Duurzameleverancier.nl
 - o NL CO₂-neutraal
- Verbouw- en nieuwbouw van de vestiging in Waardenburg en het verder aanpassen / optimaliseren van de bedrijfsinrichting.
- Inkoopspecificaties / vervangingsbeleid van voertuigen, materieel en equipment.

BIJLAGE 1.: CO₂-PRODUCTIE 2016; OVERZICHT

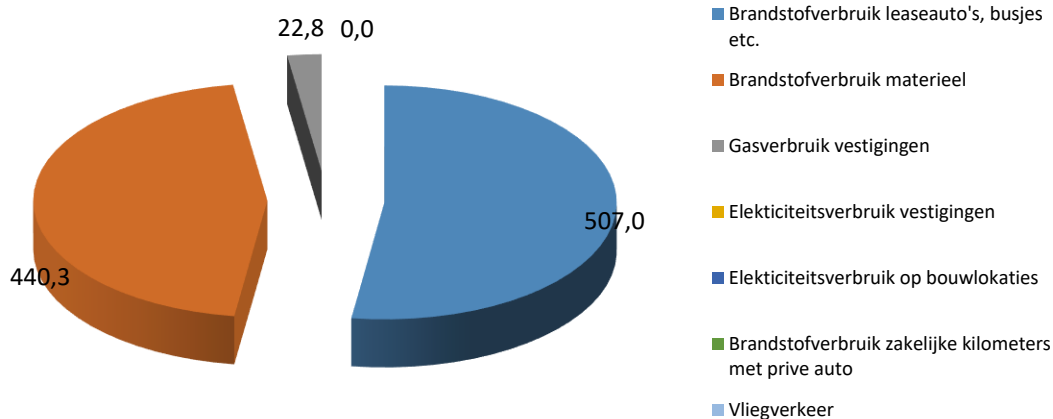
Totaaloverzicht

Activiteit	CO ₂ (ton/jr)	%	CO ₂ (ton/jr) PROJECTEN	CO ₂ (ton/jr) VESTIGING
Brandstofverbruik leaseauto's, busjes etc.	507,0	52,3%	405,6	101,4
Brandstofverbruik materieel	440,3	45,4%	440,3	0,0
Gasverbruik vestigingen	22,8	2,4%	0,0	22,8
Elektriciteitsverbruik vestigingen	0,0	0,0%	0,0	0,0
Elektriciteitsverbruik op bouwlocaties	0,0	0,0%	0,0	0,0
Brandstofverbruik zakelijke kilometers met privé auto	0,0	0,0%	0,0	0,0
Vliegverkeer	0,0	0,0%	0,0	0,0
Totaal	970,1	100,0%	845,9	124,2

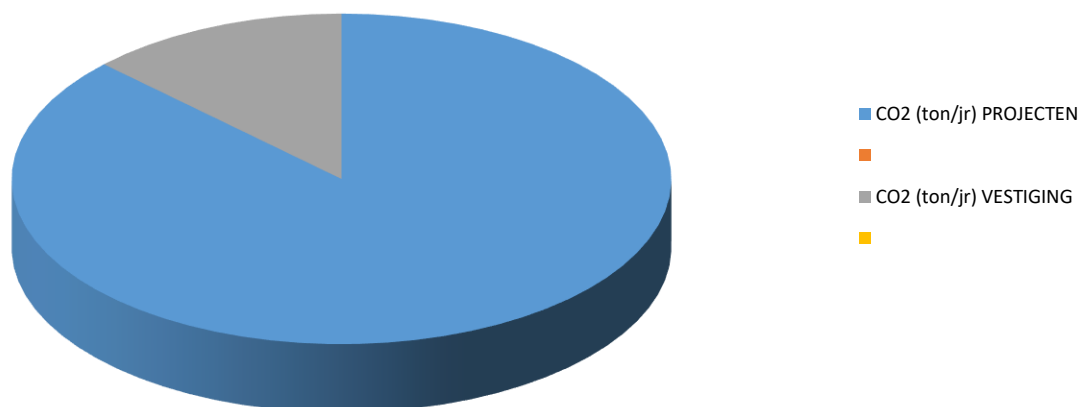
CO₂-productie 2016 (verdeling in %)

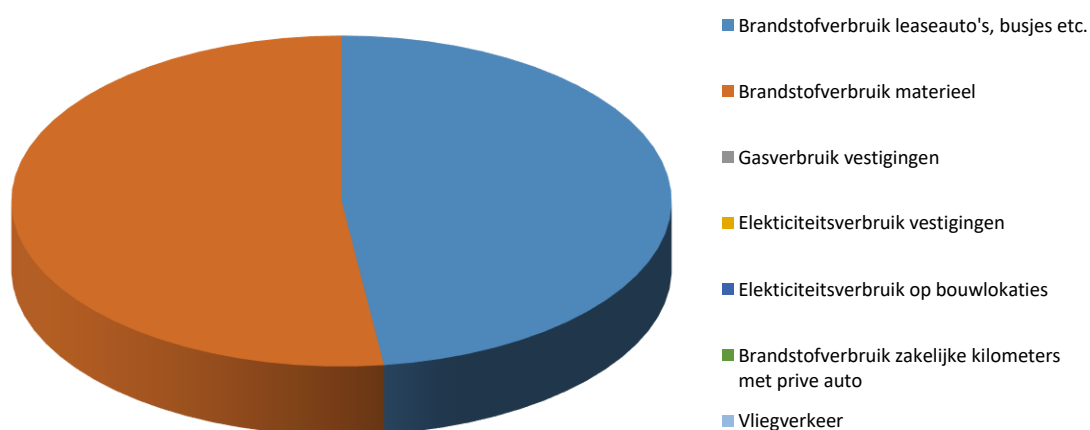
CO₂-productie 2016 (ton/jaar)

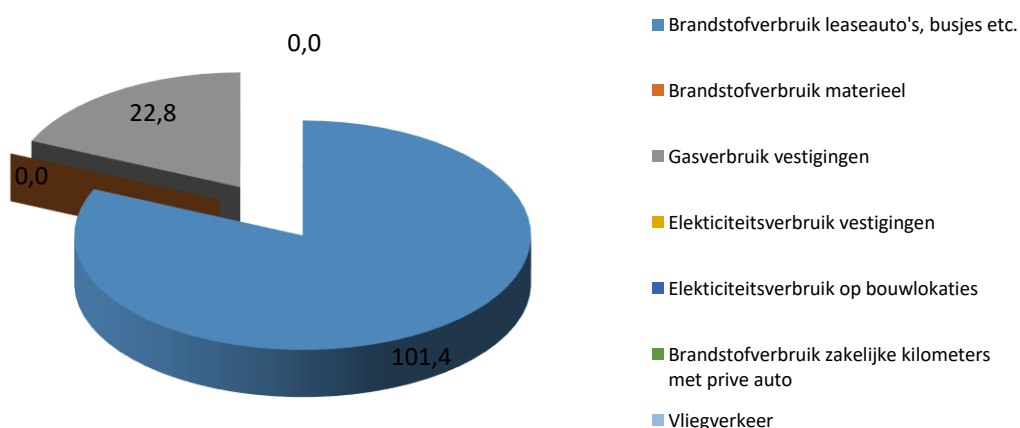
CO₂-productie 2016 (verdeling PROJECTEN versus VESTIGING)

CO₂-productie 2016 (ton/jaar op PROJECTEN)

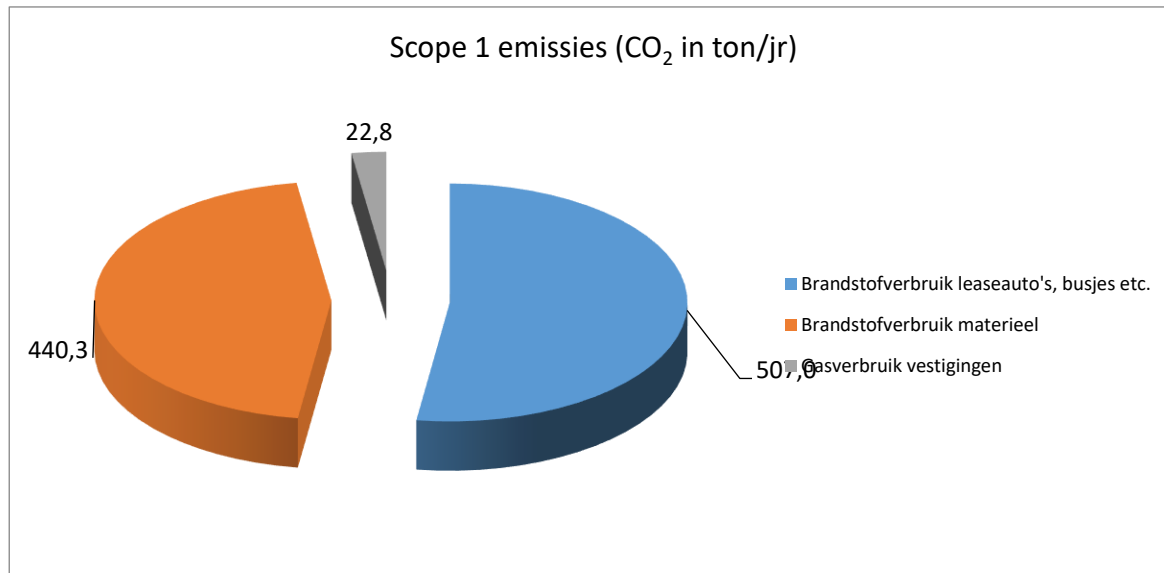

CO₂-productie 2016 (ton/jaar op VESTIGING)

Scope 1 emissies:

Activiteiten scope 1	CO ₂ (ton/jr)	%
Brandstofverbruik leaseauto's, busjes etc.	507,0	52,3%
Brandstofverbruik materieel	440,3	45,4%
Gasverbruik vestigingen	22,8	2,4%
Totaal	970,1	100,0%

Scope 2 emissies

Activiteit scope 2	CO ₂ (ton/jr)	%
Elekticiteitsverbruik vestigingen	0,0	0,0%
Elekticiteitsverbruik op bouwlokaties	0,0	0,0%
Brandstofverbruik zakelijke kilometers met prive auto	0,0	0,0%
Vliegverkeer	0,0	0,0%
Totaal	0,0	0,0%

